

Programmaplan Versterking Pleisterplaats Albaniana fase 2– Tijd voor vermarkten

Erfgoedlijn Limes Zuid-Holland 2023

Naam programma	Versterking Pleisterplaats Albaniana – fase 2: tijd voor vermarkten
Gegevens aanvrager	Gemeente Alphen aan den Rijn Programmamanager Pleisterplaats Albaniana deleenen@alphenaandenrijn.nl
Aanleiding	<p>De erkenning van de Neder-Germaanse Limes als Unesco werelderfgoed heeft een cruciale betekenis voor het behoud en de verbetering van het cultuurhistorische erfgoed in onze regio. Daarnaast is reeds gebleken dat het Limes erfgoed een krachtige aanjager is van de (inter)nationale toeristenstromen.</p> <p>Alphen aan den Rijn is met haar drie presentatie-units een vitale schakel in dit kralensnoer van Limes locaties vanaf de kust (Katwijk), via de steden (Leiden, Utrecht, Nijmegen) en het Hollands/ Gelderse buitengebied naar Duitsland. Alphen aan den Rijn heeft de allure en de sfeer van een Wereldstad aan de Limes.</p> <ul style="list-style-type: none">* Met haar wereldberoemde Zwammerdam schepen die op een werf in Archeon gerestaureerd worden;* 3 Limes Presentatie-Units<ul style="list-style-type: none">- Museumpark Archeon / Romeins Museum Albaniana- NIGRVM PVLLVM, Zwammerdam- Castellum Albaniana, Stadshart Alphen* én niet te vergeten tastbare Romeinse opgravingen van de Limesweg die actueel onderzocht worden in Hazerswoude Rijndijk. <p>Werken aan beleving</p> <p>De binnenstad van Alphen, inmiddels beter bekend als het winkelgebied Stadshart, kent een rijke Romeinse historie. Met als belangrijkste vondst midden in het Stadshart het Castellum Albaniana. Helaas is van deze geschiedenis van Alphen, in de huidige vorm van het Alphense Centrum, nog weinig terug te vinden. De Limes is er wel, maar het leeft (nog) niet. Tijd om te werken aan de beleving!</p>

We maken het Alphenese Stadshart een Romeinse place to be, **Pleisterplaats Albaniana**.

Eerste aanzetten daarvan hebben we al gerealiseerd met

- events als het jaarlijkse Romeins weekend en de Limes Classic, en diverse begeleide stadstours;
- verbeelding door kunst;
- een Romeinse borrelplank in de horeca;
- het promoten van het Stadshart als halte-/verblijfplaats op routes als de route LangsDeLimes, de ANWB Romeinse Limes fietsroute of het Romeinse Limes LAW Pad;
- het uitgeven van een fietsdagtour langs het Hollandse Limes van Matilo naar Nigrvm Pvlvm, of de Pleisterplaats Albaniana stadswandeling als kort intermezzo;
- het geven van presentaties over Alphen Wereldstad aan de Limes én Pleisterplaats Albaniana aan stakeholders, ondernemers en vrijwilligers;
- de lancering van de www.romeinsalphen.nl website als populaire wetenschappelijke Alphenese Limes vraagbaak
- het uitdragen van toeristische Limes informatie in het Stadshart via VVV en Brugwachtertje.

Met het Visieplan Stadshart en de gemeentelijke samenwerking in de regiegroep 'Alphen-Wereldstad aan de Limes' wordt ingezet om Pleisterplaats Albaniana gezamenlijk te versterken, de Limes te beleven, en het Romeinse verleden nadrukkelijker (beleefbaarder) terug te brengen. Onder het programma 'versterking Pleisterplaats Albaniana' hebben we daarvoor diverse projecten geformuleerd.

Programmaplan Versterking Pleisterplaats Albaniana

Eind 2021 hebben wij (met PReT als penvoerder) in nauwe afstemming met de provincie een subsidie-aanvraag ingediend voor de subsidie Erfgoedlijnen met het programma Pleisterplaats Albaniana in Alphen aan den Rijn, totaal bestaande uit 9 onderliggende projecten voor de subsidie Erfgoedlijnen. Op dat moment zaten we met het programma echter nog in een opstartfase waardoor diverse projecten nog onvoldoende uitgekristalliseerd waren. Enkele projecten verdienden nadere verkenning en nadere afspraken met partijen, onder meer voor uitvoering en co-financiering. Na toekenning is de stuurgroep Pleisterplaats Albaniana hard aan de slag gegaan met de verdere uitwerking en waar mogelijk reeds uitvoering van de diverse programma-onderdelen. Naar aanleiding van de verdere uitwerking en verkenning hebben wij besloten om ons allereerst te focussen op 3

programmaonderdelen en deze ook te realiseren in 2022, alvorens verder door te pakken op de overige 6 onderdelen. De aanvraag is daarop ook officieel teruggebracht naar 3 onderdelen en deze wijziging is akkoord bevonden door de Provincie.

Nu de drie onderdelen (Romeins weekend, maquette Castellum en de verbinders) in volle gang zijn en realisatie in 2022 wordt geëffectueerd, willen we doorpakken met Pleisterplaats Albaniana. Het is nu van belang om wat we hebben te vermarkten! Om dit vermarkten mogelijk te maken, dienen we graag een nieuwe aanvraag in voor 2023, ditmaal met de gemeente als penvoerder. Bijgaand activiteitenplan daarvoor is niet helemaal nieuw, want een aantal eerder ingebrachte onderdelen uit de aanvraag uit 2021 die uiteindelijk tijdelijk 'stop zijn gezet', zijn enorm van belang bij de marketing van Pleisterplaats Albaniana, de Limes in Alphen aan den Rijn. Evenals voor de overige twee presentatie-units die Alphen aan den Rijn rijk is met Archeon en Nigrum Pullum, en de verbinding daartussen. Deze onderdelen brengen we dus graag weer in!

Werken aan beleving, tijd voor vermarkten

Onbekend maakt onbemind, en op wat we in Alphen te bieden hebben op het gebied van de Limes, mogen we meer dan trots zijn. Museumpark Archeon en Nigrum Pullum hebben het al, met de Pleisterplaats Albaniana wordt het nu zichtbaar en beleefbaar gemaakt.

Tijd dus dat we gaan vermarkten wat we hebben. In 2021 is een eerste concept opzet gemaakt als voorloper van een marketingplan. Vanuit alle partijen is nu behoefte aan een praktisch en duidelijk communicatie- en marketingplan met concrete acties. De vijf onderdelen van het programma zoals in deze aanvraag opgenomen staan dus geheel in het teken van marketing en communicatie, van plan tot concrete actie en producten.

We geloven daarbij niet in de marketingstrategie om iedereen te willen bereiken, maar concentreren ons daarbij op onze Limes USP's voor het Alphense Stadshart:

- Pleisterplaats Albaniana volgt de kwaliteiten van het moderne Alphense Stadshart van nu en vroeger
- Albaniana was naast een militair castellum een civiele of populaire vicus waar het bruisde van handel en vertier
- Het ligt aan de Oude Rijn bij de monding van de Kromme Aar aan een kruispunt van blauwe en groene routes

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ De Oude Rijn als belangrijkste vaarroute door het Groene Hart; vroeger voeren er Zwammerdam schepen af en aan, nu rijnaken die de betonfabrieken en Heineken bevoorraden, maar ook sloepjes en jachtjes; ➤ De paden langs de Oude Rijn, vroeger de Romeinse Limes weg, die je naar castella richting Leiden en Utrecht brachten, nu heel gevarieerde Limes fiets- en wandelroutes; ➤ Of de paden over de veenrivierwallen langs de Kromme Aar; zo kom je in de ruige natuur in Park Zegersloot of iets verder de plassen van Nieuwkoop; ➤ Het is er (in en rond het castellum) gezellig door een gevarieerd aanbod van winkeltjes horeca en evenementen; <p>Kortom: een prima pleisterplaats ook ideaal om er ook wat langer te verblijven in B&B, herberg of in de buurt te kamperen.</p>
Doel	<p>Algemeen: Vermarkten van de <i>Pleisterplaats Albaniana</i> programma als een historisch gezellige pleisterplaats, met ‘etalages’ van de Limes presentatie-units, actieve verbindingen naar de andere Limes presentaties-units en het unieke landschap en erfgoed in het Groene Hart (GH). Met een brede bekendheid, zowel lokaal, als regionaal en nationaal</p> <p>Operationeel: Onder het programma ‘versterking Pleisterplaats Albaniana’ hebben we daarvoor diverse projecten geformuleerd, waarbij de voor deze aanvraag opgevoerde projecten allemaal onder de noemer ‘marketing, communicatie en promotie’ te plaatsen zijn.</p>
Resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Pleisterplaats Albaniana</i> wordt herkend en staat bekend als gezellige start-, stop & verblijfplaats langs de diverse Limes / GH routes naar de andere Limes presentaties units en het GH erfgoed; • Groei aantal bezoekers, recreanten en toeristen in de sfeervolle <i>Pleisterplaats Albaniana</i>; • Grotere bekendheid onder de Alphenese bevolking van het rijke Romeinse verleden van haar binnenstad.
Procesomschrijving zie uitwerking in bijlage	<ul style="list-style-type: none"> • Limes beleving activeren: marketing en promotie van de USP’s die Pleisterplaats Albaniana en de overige 2 presentatie-units Museum Archeon en Nigrum Pullum te bieden hebben, ook in relatie tot elkaar. Daarbij worden ook meegenomen de vaar-, fiets- en wandelroutes, -

	<p>arrangementen, -rondleidingen incl. multimedia, Limes horeca en merchandise uit te breiden.</p> <ul style="list-style-type: none">• Limes & GH beleving borgen: opstellen marketing en communicatie-plan en borging/ info-punten / ambassades' inrichten en 'ambassadeurs'/ondernemers/vrijwilligers opleiden
Toegevoegde waarde voor (ruimtelijke kwaliteit) omgeving en beleefbaarheid erfgoedlijn als geheel	<ul style="list-style-type: none">• doorontwikkeling van groene en blauwe inrichting van het Alphense Stadshart (incl. duurzaamheid);• activeren van de beleving door stadstours en arrangementen vanaf het Castellum Albaniana aan de Rijn;• aanjagen van (toekomstige) Limes opgravingen ter versterking van het Unesco Erfgoed erkenning.
Locatie project (gemeente)	Alphen aan den Rijn
Relatie met de Erfgoedlijn Limes Zuid-Holland	<p>Het programma heeft net als de Erfgoedlijn Limes Zuid-Holland als doel erfgoed zichtbaar, beleefbaar en bekend te maken:</p> <ul style="list-style-type: none">• Het programma richt zich aan de noordkant van de Oude Rijn rond het (militaire) Castellum en de (civiele) vicus Albaniana, het huidige Rijnplein in Alphen aan den Rijn. Deze locatie maakt onderdeel uit van de Erfgoedlijn Limes. Aan de overkant van de Oude Rijn, de monding van het veenriviertje de Kromme Aar, was de toegang tot het ruige 'ongeciviliseerde' gebied. Interessant, omdat op wandelafstand van Albaniana dit ruige Neder-Germaanse landschap nu nog tastbaar is;• De Erfgoedlijn Limes Zuid-Holland zet in het kader van de UNESCO-erkenning onder andere in op het inbedden en verbinden van Romeinse <i>castella</i> in routes. <i>Pleisterplaats Albaniana</i> maakt onderdeel uit van diverse Limes en Groene Hart landschaps- en erfgoedroutes als de Molenviergang route, langs Molens en gemalen of Vogels en zo. De pleisterplaats is via 'Ervaar de Limes' ook een logische verbindingschakel tussen Zuid-Hollandse erfgoed vaarroutes, de Landgoederen zone en de Hollandse Waterlinie.
	<p>(Hoe) sluit het project aan op de visie van de Netwerktafel Romeinse Limes Zuid-Holland 2019-2021:</p> <p>'Pleisterplaats Albaniana' is volledig toegesneden op de aangescherpte visie 2019-2021 van de Netwerktafel Neder-Germaanse Limes ZH: ontwikkelen van een aantrekkelijke, bereikbare en beleefbare bezoeklocatie, aanvullend op het regionale aanbod (presentatie-units Museumpark Archeon, NIGRVM PVLVVM):</p>

- Aantrekkelijk: een gezellig stadscentrum aan weerszijde van de Oude Rijn met veel terrassen, extra sfeervol door Limes arrangementen en het jaarlijks Romeins weekend en de Limes Classic.
- Bereikbaar: openbaar vervoer, fiets, wandelroutes, vaarroutes met overstap, aanleg en parkeerplaatsen
- Beleefbaar: "plaats van herinnering" aangeduid door kunst, bebording en (digitale) informatie over archeologische ontdekkingen op www.romeinsalphen.nl. Met verwijzing naar unieke Romeinse sfeer en beleving op korte afstand in Museumpark Archeon.

Exploitatie

Pleisterplaats Albaniana wordt gezamenlijk beheerd door overheid en bedrijfsleven in nauwe samenwerking met de partners in de gemeentelijke regiegroep *Alphen aan den Rijn, Wereldstad aan de Limes*. Voor de Pleisterplaats is een aparte stuurgroep ingericht.

Modulair aanbod

'*Pleisterplaats Albaniana*' is de uitvalsbasis voor een aantal arrangementen die het Alphense Stadshart verbinden met andere Limes Presentatie-Units zoals Museumpark Archeon en NIGRVM PVLVM, maar ook Park Matilo, het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden en (Zuid-Hollandse) erfgoedlijnen: de Alphense Landschapsbiografie en Hollandse Waterlinie.

Eenduidig verhaal – essentieel bij een goede communicatie en marketing

'*Pleisterplaats Albaniana*' voorziet in het versterken van de informatievoorziening over het Romeinse fort en de vicus Albaniana en de opgravingen die sinds de jaren '70 in en rond het Castellum hebben plaatsgevonden. Tot op heden is Albaniana als vindplaats nog niet bekend genoeg gemaakt voor een breder publiek. Zowel op en rond het Rijnplein en de Lage Zijde als met verwijzing naar het Romeinse Museum *Albaniana* in Museumpark Archeon, waar een uitgebreide expositie over Albaniana te bezoeken is. De geschiedenis van Albaniana wordt geplaatst in enerzijds de context van de Neder-Germaanse Limes als ook in de diachrone landschapsbiografie of canon van het polderlandschap van het Groene Hart. In 2022 zijn stappen gezet om door middel van fysieke investeringen het Romeins verleden meer zichtbaar te maken, onder meer met een maquette en bebording. Ook is de website

www.romeinsalphen.nl als lokale populaire wetenschappelijke informatiebron en vraagbaak geïntroduceerd.

Deze activiteiten worden in 2023 en verder doorgezet. Echter, deze zichtbare zaken zijn niets zonder een eenduidig verhaal, goede communicatie en marketing. Deze zaken moeten de verschillende zichtbare elementen in Pleisterplaats Albaniana en de verbinding met Museumpark Archeon en Nigrvm Pvlvm ook in het verhaal aan elkaar verbinden en voor een breed publiek toegankelijk maken.

Limesambassadeurs

In het samenwerkingsverband van *Alphen, Wereldstad aan de Limes* wordt de relatie tussen de Limes en diverse maatschappelijke domeinen gelegd: Onderwijs (vooral via Museumpark Archeon en Cultuurpalet), de zorg (Ipsse de Bruggen), ondernemers (VOA / PReT/ Centrummanagement/ VOC/ CVCA), omwonenden (alle partijen). De betrokkenheid van deze partijen, die soms al jarenlang bestaat, heeft al geleid tot een redelijk aantal ambassadeurs en integratie van de Limes in het maatschappelijke leven. *Pleisterplaats Albaniana* versterkt de verbindingen met de binnenstadsondernemers en het winkelend publiek.

Inclusiviteit

De diverse projecten onder programma Pleisterplaats Albaniana, evenals de marketing, is gefocust op een verbreding naar 'het grote publiek'. Zo proberen we bij de diverse rondleidingen, en informatieborden bij onder meer de maquette ook te werken in meerdere talen, een voorleesmodus en braille. Daarnaast wordt bij de diverse routes gekeken naar audio. Bij het op te stellen marketing- en communicatieplan zal ook aandacht worden besteed aan de uitwerking van inclusiviteit en een doelgroep benadering.

Leesbaar Limeslandschap

Pleisterplaats Albaniana versterkt het beeld van een plaats van samenkomst aan de oever van de Rijn (landschap niet in beeld maar wel in gebruik): vanaf een schamele maar veilige nederzetting op de oevers van de Rijn, naar een druk militair castellum en een civiel vicus waar handwerklieden en handelaren gevestigd waren, tot nu: een veelzijdig en bruisend stadscentrum aan de Rijn.

Doelgroepen

Door de meer prominente aanwezigheid in het stadscentrum van zowel het verhaal van Albaniana zelf alsook van de andere Alphen Limes-trekleisters Museumpark Archeon, de Zwammerdam schepen en NIGRVM PVLLVM, wordt een groter lokaal en regionaal (winkelend en toeristisch) publiek en ondernemers bekend met *Alphen Wereldstad aan de Limes* en aangezet tot een bezoek aan de verschillende presentatie-units.

Zoals eerder aangegeven gaan wij uit van de strategie om te focussen op de unique selling points van Pleisterplaats Albaniana en het stap voor stap uitbreiden van onze doelgroepen en producten vanuit producten die we al hebben hebben en doelgroepen die we al bereiken. In het nog op te stellen marketing -en communicatieplan wordt hier een nadere route voor uitgestippeld.

Streefbeelden

- Oude Rijn Waterbaan

* ontwikkeling vaararrangementen Albaniana - NIGRVM PVLLVM en Ervaar de Limes;

* Pleisterplaats Albaniana is een nieuwe, aantrekkelijke Limes-haven aan de Oude Rijn Waterbaan.

- Zwammerdamschepen: iconen van de Limes

* prominente aanwezigheid van NIGRVM PVLLVM (ontdekkingsplaats van de Zwammerdamschepen) en

Museumpark Archeon (Restauratiewerf en Nationaal Romeins Scheepvaart Museum);

* Startplaats voor vaararrangement naar NIGRVM PVLLVM, Ervaar de Limes en fiets- en wandeltochten naar Museumpark Archeon of NIGRVM PVLLVM;

* presenteren aan winkelend recreërend publiek/ondernemers Zwammerdamschepen als merk van de Limes ("laden").

- Visualiseren en verbinden Castella en Forum Hadriani

* als eerste geldt dat pleisterplaats Albaniana het Romeinse castellum, de betekenis en de opgravingen duidelijker presenteert aan het publiek, zowel in het stadscentrum als door de verbinding te leggen met het Romeinse Museum Albaniana in Museumpark Archeon. Methoden die hiervoor worden aangewend zijn de maquette, markeringen in het plaveisel, (digitale) informatie over vondsten en ontdekkingen op de authentieke plek en het leggen van de relatie tussen vindplaats en de vondsten in Romeins Museum Albaniana in Museumpark Archeon.

* Door Castellum Albaniana sterker als zelfstandig castellum in beeld te brengen en te markeren lukt het beter om een relatie te leggen met de omliggende castella (Matilo en Nigrvm Pvllyvm) en het grenssysteem Neder-Germaanse Limes.

Onderscheidend aanbod in Landelijke gebied

Er is voor gekozen om de Pleisterplaats zelf niet uitgebreid op te tuigen. *Alphen Wereldstad aan de Limes* kent al zo'n rijk aanbod in de andere presentatie-units Museumpark Archeon en NIGRVM PVLLVM. Daar is vooral het onderscheidende aanbod voor het landelijke gebied te vinden. Wél wordt de *Pleisterplaats Albaniana* van basis belevingselementen voorzien, zoals een maquette, game, (3d) videoanimaties via een (al of niet begeleide) wandelroute langs authentieke vondstlocaties. Goede marketing en communicatie kan dit aanbod en de verbinding met de andere presentatie-units en het landelijk gebied versterken.

Toeristische knopen

Pleisterplaats Albaniana vormt het sluitstuk van de samenwerking *Alphen Wereldstad aan de Limes*. Met de ontwikkeling van het Alphense Stadshart als een Romeinse pleisterplaats wordt een derde pijler met een eigen karakter aan de toeristische knoop Wereldstad aan de Limes toegevoegd. Museumpark Archeon is de grootste en sfeervolle Limeslocatie van Nederland en ontvangt jaarlijks 300.000 bezoekers. Daarnaast heeft het een nationale en internationale functie en uitstraling, die zal worden versterkt door de uitbreiding met de Limes Visitor hub en het Nationaal Romeins Scheepvaart Museum.

NIGRVM PVLLVM neemt een kleinschaliger maar unieke plek in, ook op (inter)nationale schaal, als vindplaats van de wereldberoemde Zwammerdamschepen en als Limes bezoekerscentrum waarbij een sterke relatie tot en link met de zorg tot een bekend en inspirerend exploitatie-concept heeft geleid. De recente vondst van een ondergronds gangenstelsel vult dit aan.

Pleisterplaats Albaniana is behalve een zelfstandige Limes Presentatie unit, op en rond het Alphense fort en de voormalige vicus, vooral een plaats van ontmoeting, ontspanning en verbinding. De plaats waar *Alphen Wereldstad aan de Limes* samenkomt en de Limes wordt gevierd.

Lijnbrede of overkoepelend programma

De veelzijdige verbindingen die in het kader van de Limes presentatie-unit *Pleisterplaats Albaniana* als onderdeel van de

gemeentelijke samenwerking *Alphen Wereldstad aan de Limes* worden gerealiseerd maken het mogelijk om de Alphenese initiatieven te laten aansluiten bij provinciale en/of landelijke programma's zoals de exploitatie van de Limes, de Zuid-Hollandse Erfgoedlijnen, Zuid-Hollandse en Alphenese Omgevingsvisie, de Alphenese landschapsbiografie, de Alphenese citymarketingstrategie 'Kom naar Alphen, er valt zoveel te beleven', de actielijn 'Alphen aan den Rijn, wereldstad aan de Limes' als onderdeel van de toekomstvisie 2020-2025 van het Platform voor Recreatie en Toerisme (PReT)

(Hoe) sluit het programma aan op de 4 B's Beleefbaar, Bekend, Bereikbaar en Benut:

Beleefbaar

- zichtbaar en begrijpelijk Castellum Albaniana
- duidelijke relatie tussen de Alphenese pijlers Museumpark Archeon, NIGRVM PVLLVM en Pleisterplaats Albaniana

Bekendheid

Met deze aanvraag, oftewel fase 2, zetten we vol in op marketing en communicatie. Oftewel de bekendheid van het gehele Limes-aanbod dat Alphen aan den Rijn rijk is, waarbij die alleen een nadruk zal liggen op de Pleisterplaats Albaniana en de andere 2 presentatie-units Museumpark Archeon en NIGRVM PVLLVM, maar ook de onderlinge verbindingen en niet te vergeten de verbindingen met het buitengebied, de overige Limes-gemeenten en de regio. De samenwerking in Alphen-Centrum als *Pleisterplaats Albaniana* met de andere Alphenese Limes presentatie-units onder het merk *Alphen Wereldstad aan de Limes* biedt legio mogelijkheden tot vergroting van naamsbekendheid.

Bereikbaar

Door versterking van beleving in verbinding tussen Stadshart naar de andere Limes Presentatie-Units Museumpark Archeon en NIGRVM PVLLVM en de verbindingen naar het buitengebied (ook korte en lange afstand wandel -en fietsroutes, vaarroutes) wordt de bereikbaarheid voor een breed publiek bevorderd. De wandel-, fiets -en vaarroutes vullen daarop aan.

Benut

Opwaarderen van bestaande presentaties in het Alphenese Stadshart zorgt ervoor dat de informatie over de grote opgravingen rond het jaar 2000 aan een breder publiek en met meer diepgang kunnen worden gepresenteerd.

	<p>Door de koppeling van <i>Pleisterplaats Albaniana</i> met de andere Alphenese Limes locaties kunnen de bestaande presentaties en arrangementen aan een breder publiek worden aangeboden.</p> <p>De versterkte organisatie waar in dit programma ook aan gewerkt wordt, zorgt voor borging van een aantrekkelijk en steeds verbeterend Limes-aanbod in <i>Alphen, Wereldstad aan de Limes</i> als sterke regio van de Zuid-Hollandse en Neder-Germaanse Limes.</p> <p>(Hoe) sluit het programma aan op het Interpretatiekader Nederlandse Limes:</p> <ul style="list-style-type: none">- Inhoud specifieke thema's Castellum Albaniana zijn:<ul style="list-style-type: none">* Historische achtergrond en ontwikkeling / Van verovering tot grensverdediging: vroege fase ontwikkeling Limes, reparatie t.t.v. Septimius Severus (i.r.t. Leiden-Matilo)* Militaire en Burgerlijke organisatie / Organisatie en inrichting forten: mooi aanvulling van layout van fort (i.r.t. Valkenburg, ZH)* Beeltenissen en Symbolen van Rome's Macht / architectuur in hout en steen: de inscriptie van Septimius Severus als getuigen van een grootschalige hersteloperatie in het Noordwesten van het Romeinse Rijk.- Werkboek Alphen-Centrum is al opgenomen als zelfstandige Limes Presentatie Unit in het Werkboek van het Interpretatiekader Nederlandse Limes. Het programma geeft in grote mate invulling aan een aantal ideeën die het werkboek geeft, zoals het bieden van een cultuurhistorische laag aan de moderne stad, het verbinding maken met het omliggende land aan beide oevers van de Rijn. Het programmaplan <i>Pleisterplaats Albaniana</i> voorziet in een uitbreiding van de opties zoals geboden in het werkboek, zoals het versterken van de zichtbaarheid van de ander Alphenese presentatie-units in het centrum en de verdichting van de nationale routes met lokale routes.
Versterking en verbreding van het Limes aanbod	<p>In hoeverre versterkt het programma het (bestaande) aanbod en/of wordt het aanbod omgezet in arrangementen:</p> <ul style="list-style-type: none">- zie hierboven:<ul style="list-style-type: none">* Castellum Albaniana en het totale aanbod van Pleisterplaats Albaniana inclusief de verbinding met Museumpark Archeon en Nigrvm Pvlivm beter gepresenteerd, d.m.v. een duidelijk

	<p>marketing -en communicatieplan inclusief in te zetten concrete acties, marketing- en communicatieinstrumenten;</p> <ul style="list-style-type: none"> *uitbreiding bestaande informatie en kunstwerken tot een logische en heldere presentatie in de openbare ruimte, inclusief een helder en eenduidig verhaal; * Bestaande arrangementen worden verdiept (route stadsgidsen) * Nieuwe arrangementen zorgen ervoor dat bestaand aanbod (met verbetering) gemakkelijker een breder publiek bereikt. * Tenslotte wordt het bestaande aanbod van Alphen Wereldstad aan de Limes prominent gepresenteerd in het winkel- en uitgaansgebied van Alphen. <p>In hoeverre wordt het (bestaande) aanbod verbreed door verbinding aan te gaan met andere sectoren (bijv. ruimtelijke ordening, zorg, onderwijs, gaming):</p> <p>De ontwikkeling van <i>Pleisterplaats Albaniana</i> alsmede de samenwerking in <i>Alphen Wereldstad aan de Limes</i> borgt de verbreding van de Limes met andere sectoren.</p> <ul style="list-style-type: none"> * Ruimtelijke ordening: focus van Archeologisch Monumentenzorg Beleid op beheer en behoud van het bodemarchief dat in verband staat met de Limes * Zorg: door de samenwerking met partner Ipse de Bruggen draagt de Limes gemakkelijk bij aan ontwikkelingen in een aantal locaties van deze of partner-organisaties in Alphen, zoals Verfstreken en het Schoutenhuis. * Onderwijs: de Limes kent al een sterke verbinding met het onderwijs, vooral met partner Museumpark Archeon in samenwerking met Cultuurpalet. * Cultuur: met de cultuurmakelaar gemeente Alphen aan den Rijn wordt onder meer gesproken om de stadsroute Pleisterplaats verder te versterken met beeld en geluid * Gaming: dit aspect is integraal opgenomen in het programmaplan. In samenwerking met lokale partijen op het gebied van gaming, zoals de E-sports Game Arena gevestigd in het Alphense Centrum.
(Beleids)kader	Zie 'overkoepelend programma'
Rol provincie Zuid-Holland	Stakeholder en betrokken partij
Rol overige partners	Betrokken partijen, ambassadeurs, actiehouders, initiatiefnemers
Programmaorganisatie	Initiatiefnemer: Gemeente Alphen aan den Rijn

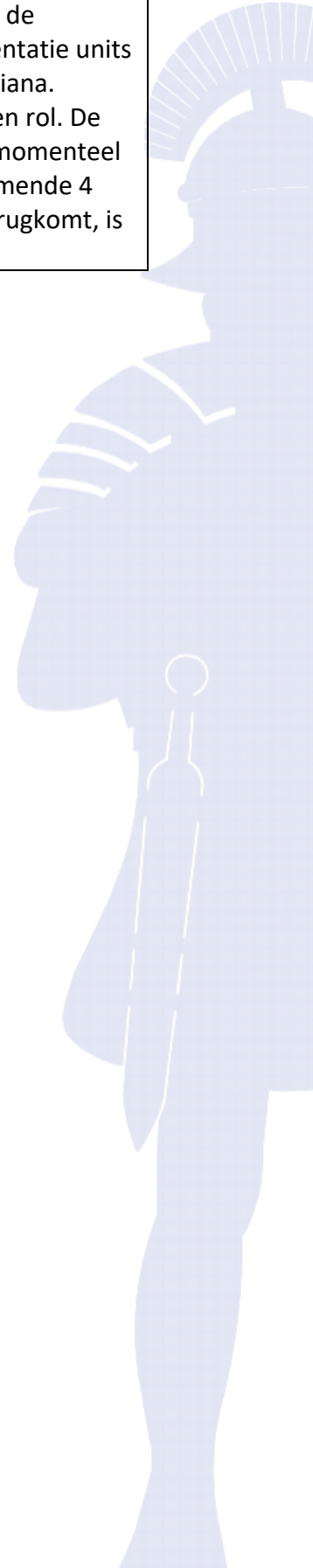
	<p>Programmanager: medewerker erfgoed/Limes gemeenten wordt ad interim ingevuld door programmamanager Visieplan Stadshart.</p> <p>Stuurgroep Pleisterplaats Albaniana: bestaande uit St. Centrummanagement, Platform Recreatie en Toerisme (PReT) en gemeente Alphen aan den Rijn.</p> <p>Regiegroep Alphen, Wereldstad aan de Limes: St. Centrummanagement Alphen, Platform Recreatie en Toerisme, Museumpark Archeon, Ipse de Bruggen/ Nigrvm Pvlivm, Tom Hazenberg Archeologie</p> <p>Actoren in de projecten in het kader van <i>Pleisterplaats Albaniana</i> o.a.: Alphens Centrum Management, #Alphen Marketing, Brugwachtertje, deelnemers aan het PReT platform, Gemeente Alphen aan den Rijn, Gilde Stadsgidsen Alphen, Historische Vereniging, SB Real Estate, Verfstreken Ipse de Bruggen, VVV Alphen</p> <p>Betrokken stakeholders: Provincie Zuid-Holland, Hoogheemraadschap van Rijnland, Koninklijke Horeca Nederland, vastgoedeigenaren Stadshart (CVCA en overig), VOC Centrum Alphen aan den Rijn.</p> <p>Te realiseren samenwerking met de gemeenschap: Ondernemers en vrijwilligers ontwikkelen tot ambassadeurs van Alphen, wereldstad aan de Limes</p> <p>Bestuurlijke aansturing door <i>stuurgroep Pleisterplaats Albaniana</i>.</p> <p>De Limes-verbinder rapporteert aan de stuurgroep Pleisterplaats Albaniana.</p> <p>Ambtelijke en uitvoerende programmaondersteuning door beleidsmedewerker Erfgoed Gemeente Alphen en programmamanager Visieplan Vitaal Stadshart</p> <p>De stuurgroep sluit een PACT en legt in een convenant de governance, doelen, het actieprogramma en de programmafinanciering vast.</p>
Financiële paragraaf (Specificatie volgt)	<p>Omschrijving totale kosten: € 154.203,-</p> <p>Gevraagde bijdrage provincie Zuid-Holland: € 67.101,50</p>

Nader uit te werken: omschrijving subsidiabele kosten)	Bijdrage provincie - andere beleidssectoren:
	Bijdrage rijk: Nvt
	Bijdrage gemeente: € 70.101,50
	Bijdrage derden: n.t.b.
	Eigen bijdragen programmapartners: 'zit in bijdragen derden'
	Eigen bijdrage The Missing Link – Time Travel Web app: € 8.500,- inclusief vrijwilligers. The Missing Link overlegt met de gemeenten en andere partners over de cofinanciering.
	Eigen bijdrage Xinas BV.- Time Travel Web app € 8.500,-
	Inzet vrijwilligers (in uren): nader uit te werken
Nog te dekken kosten: € 0,-	
Planning (geplande start- en realisatiedatum)	Januari 2023 – 31 december 2023
Communicatie en PR (Geef aan hoe er over het programma wordt gecommuniceerd naar belanghebbenden, omwonenden, pers, etc.)	Deze aanvraag staat geheel in het teken van activiteiten die bijdragen aan de bekendheid, het over de Bühne brengen van het totale Limes-aanbod en het inzetten op sterke marketing en communicatie. Inclusief het opstellen van een marketing -en communicatieplan ten behoeve van integraliteit, structuur en borging voor de toekomst. Uiteraard werken we daarin nauw samen met onder meer Alphen Marketing en de gemeentelijke onderdelen die zich focussen op marketing en communicatie. Pers wordt actief uitgenodigd bij speciale momenten. Daarnaast is er de website in het leven geroepen van Romeins Alphen (www.romeinsalphen.nl), verschijnt er voor het Romeins Weekend een speciale krant, versterkt het Brugwachtertje als ontmoetingspunt langs diverse Limes en Groene Hartroutes de actieve beleving van deze routes door het stempelen van routekaartjes en staat de VVV met een toeristische informatiekraam prominent op grote evenementen als de kunst- en cultuurmarkt tijdens Koningsdag, de Trekkertrek en de Alphense jaarmarkt.
Huidige fase programma	Fase uitvoering projecten Programmaplan Pleisterplaats Albaniana. In fase 2 loopt deze uitvoering door aangevuld met marketing en communicatie.

Duurzame verankering	Gestuurd door de stuurgroep en het tussen private en publieke partijen gesloten convenant.
Afbreukrisico's	De looptijd van dit programma overstijgt de duur van het Wereldstad aan de Limes convenant. Het succes van de doorontwikkeling van het Limes erfgoed en de presentatie units is bepalend voor de borging van Pleisterplaats Albaniana. Daarnaast speelt de politiek-bestuurlijke kant ook een rol. De Limes staat benoemd in het coalitie-akkoord, maar momenteel wordt gewerkt aan een werkprogramma voor de komende 4 jaren. Op welke wijze de inzet op de Limes daarin terugkomt, is nog niet bekend.

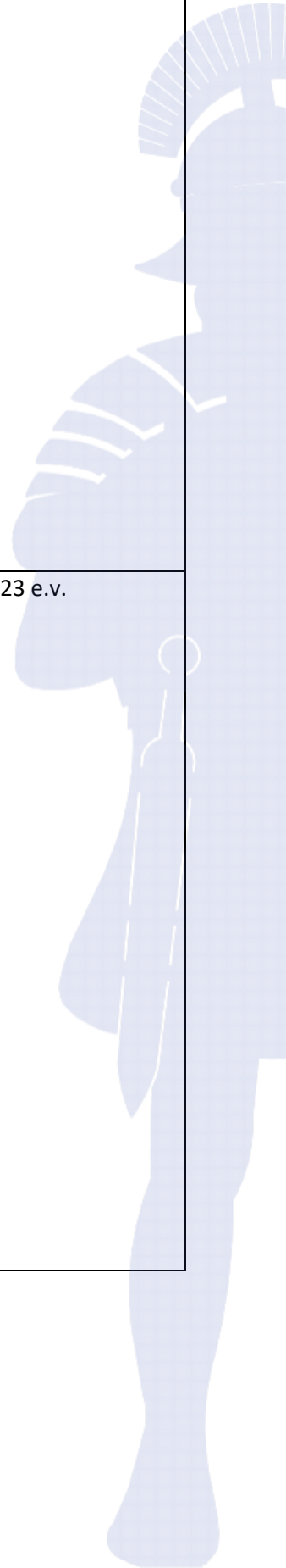
Bijlage: projecten Versterking Pleisterplaats Albaniana: fase 2, tijd voor vermarkten

Onder het programma ‘versterking Pleisterplaats Albaniana’ hebben we diverse projecten geformuleerd. Communicatie en marketing loopt daar als een rode draad door heen. In het kader van het vermarkten van Alphen aan den Rijn, Wereldstad aan de Limes, en specifiek ‘Pleisterplaats Albaniana’ inclusief de verbinding met Museumpark Archeon, Nigrvm Pvlvm, het landelijk gebied en de regio, zijn de volgende projecten geformuleerd. Op basis van het nog op te stellen communicatie -en marketingplan worden de diverse projecten nog nader geconcretiseerd. De huidige omschrijving is dus nog op hoofdlijnen.

Project	Omschrijving (globaal)	Doorlooptijd
1. Opstellen communicatie - en Marketingplan Alphen, Wereldstad aan de Limes	<p>Voor het vermarkten van ‘Alphen aan den Rijn, wereldstad aan de Limes’ wordt een communicatie -en marketingplan opgesteld. Hiermee zorgen we onder meer voor een duidelijke visie op de communicatie en marketing, de doelstelling en de instrumenten die we daarvoor gaan inzetten. Op dit moment is de marketing en communicatie nog beperkt en daar waar communicatie en marketing plaatsvindt is dat specifiek verbonden aan een project, zoals bijvoorbeeld het Romeins Weekend. Een communicatie- en marketingplan zorgt sowieso ook voor een duidelijke lijn en wenselijke samenhang, doelgroepstrategie, structuur en integraliteit.</p> <p>Begroting: € 15.000,-</p>	2023
2. Limes-aanbod over de Bühne – instrumenten communicatie - en marketingplan (diverse acties)	<p>Het Limes-aanbod van Pleisterplaats Albaniana moet meer en beter over de Bühne komen en worden vermarkt. Het nog op te stellen communicatie -en marketingplan inclusief strategie gaat zorgen voor duidelijkheid over de benodigde instrumenten, doelgroep, middelen en acties/projecten.</p> <p>Op dit moment wordt onder meer gedacht aan het gaan 'verkopen' van arrangementen aan touroperators', aan te sluiten bij congressen, aanwezig te zijn op beurzen (Archeon staat er al), AlphenLinkt (centraal beeldmerk vanuit citymarketingorganisatie Alphen Marketing) nog meer in te zetten, en een diversiteit aan horeca-pakketten Romeinse tijd samen te stellen en te verkopen zodat de horeca in het Stadshart ook de Limes uitademt en een extra beleving biedt: met een speciaal romeins gerecht op de kaart, een speciale koffie, een koekje, icm een speciale placemat met een leuke route.</p>	2023

	<p>Daarnaast wordt gekeken naar een narrowcasting-systeem waarbij alle info over de Limes kan worden gedeeld met een breed publiek bij de diverse informatielocatie en bij binnenkomst in de parkeergarages. Ook wordt gewerkt aan speciale Limes-cadeaupakketten en give-aways. Momenteel zijn door atelier Verfstreken, gevestigd in het Stadshart, onder andere al speciale sokken, mokken en kaarten ontwikkeld, maar dit willen we verder uitbreiden.</p> <p>Uiteraard bekijken we bij alle in te zetten marketing en communicatie-acties goed naar wat er al is en vullen aan waar nodig. Door onze onderlinge samenwerking en marketing op elkaar af te stemmen kunnen we ons Limes-aanbod van Pleisterplaats Albaniana al gericht en intensiever over de Bühne brengen. Ook de website Romeinsalphen.nl draagt daar al haar steen aan bij.</p> <p>Begroting: € 25.000,-</p>	
2.a Limes app	<p>Ook worden de mogelijkheden van een app verkend, waarbij het uitgangspunt is om aan te sluiten bij bestaande initiatieven van de Timetravelweb-app. In de Timetravelweb-apps zijn inmiddels van zes forten in Zuid-Holland digitale reconstructies gemaakt die je meenemen naar de Romeinse tijd. De Web-apps zijn van het najaar 2022 weer gratis voor het brede publiek toegankelijk. Het betreft de forten: Brittenburg – Katwijk Praetorium Agrippinae – Valkenburg Matilo – Leiden Nigrum Pullum – Zwammerdam Castellum - Bodegraven Ockenburg – Den Haag. Alphen a/d Rijn (castellum Albaniana) is het enige nog ontbrekende fort.</p> <p>Het betreft dus een Web-app met digitale 3D-visualisatie van het Romeinse Castellum in Pleisterplaats Albaniana, waar bezoekers op de plek zelf virtueel in kunnen rondlopen. De site wordt digitaal nagebouwd in 3D. Vanuit vier vaste standpunten (viewpoints) beweegt de bezoeker de eigen tablet, smartphone of PC rond en kijkt in een 360-graden panorama van de locatie zoals die eruit zag in de Romeinse tijd.</p> <p>Kosten € 54.203,-</p>	2023 e.v.

3. Horeca-pakketten Romeinse tijd	<p>Het Alphenese Centrum is rijk aan een mooi en divers aanbod horecagelegenheden. Met een speciaal Limes Horeca pakket trekken we de beleving ook door in de horeca. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan zelf samen te stellen pakketten met placemats, recepten, servetten, een huisstijl etcetera. En dagen we horecaondernemers uit om ook op de menukaart met gerechten te komen die linken aan de Limes. Zonder Romeinen hadden we bijvoorbeeld wellicht nooit kip gehad in Nederland. Daarnaast wordt ook verkend of er een speciaal Alphens Romeins product gecreëerd kan worden dat in het Stadshart kan worden verkocht vanuit diverse verkooppunten.</p> <p>Begroting: € 15.000,-</p>	2023
4. Neder-Germaanse Limes Informatiecentra	<p>Onze gasten gastvrij welkom heten in onze Wereldstad aan de Limes is een belangrijk onderdeel van het activeren van de Limes-beleving. Informatievoorziening en bezoekers meenemen is daarin ook een belangrijk onderdeel.</p> <p>Het Brugwachtertje ligt als informatiepunt al centraal aan de Alphenese Brug en is momenteel al het startpunt van meerdere wandel -, vaar- en fietsroutes. De VVV, gevestigd in het Stadshart in de nieuw ontwikkelde bibliotheek, voorziet met haar vrijwilligers als ‘ambassadeurs’ en haar landelijke netwerk in de toeristische informatierol. Voor de Limes willen we deze informatievoorzieningsrol verder gaan verstevigen en uitbreiden waar nog nodig.</p> <p>Naast deze punten stelt de eigenaar van het overdekte winkelcentrum Aarhof, onderdeel van het Alphenese Centrum, ruimte ter beschikking in haar informatie -en verkoopinformatiecentrum dat is ingericht voor de herontwikkeling. Ook de Limes zal een mooie plek krijgen in deze pop-up locatie als doorverwijspunt naar onder meer de start-, stop & overstapplaatsen voor de lokale routes en Groene Hart routes (Brugwachtertje en VVV), foldermateriaal, een etalage voor Archeon en Nigrvm Pvlvm, en overige zaken die linken aan de Limes.</p> <p>Het is van belang om de informatielocaties als ‘ambassades’ van de Limes ook goed vindbaar en zichtbaar te maken voor publiek en te voorzien van duidelijk informatiemateriaal (kaarten, flyers, etc).</p> <p>We maken bezoekers op maat wegwijs en/of verwijzen ze naar de diverse Limes attracties in Alphen aan den Rijn of langs de Limes routes.</p> <p>Begroting: € 15.000,-</p>	2023

<p>5. Groene en cortenstalen romeinse standbeelden</p>	<p>Met marketing en communicatie wil je ook een statement maken, iets waarmee je je onderscheidt. Daarom willen we in Pleisterplaats Albaniana een nadrukkelijke link maken tussen groen en historie waarbij we een aantal groene grote standbeelden plaatsen met een knipooig naar de Romeinse historie. Een Groen Castellum op het Raoul Wallenburgplein of een Groene Romein langs de Rijn ter hoogte van het Rijnplein, zomaar een paar voorbeelden. Een mooie entree van de binnenstad. Op basis van ontwerp in samenspraak met een archeoloog laten we frames maken door een regionale smederij, worden ze groen bekleed door lokale groenpartijen en koppelen we er een speciaal event aan in de programmering voor het Stadshart. Inzet is 2 standbeelden.</p> <p>Daarnaast zijn er de afgelopen jaren al diverse cortenstalen romeinse beelden verschenen in Alphen aan den Rijn. Deze willen we ook terug laten komen in het Alphense Centrum, zodat er op dat vlak ook een duidelijke verbinding ontstaat en waarmee we Alphen als Wereldstad aan de Limes als geheel markeren.</p> <p>Begroting: € 30.000,-</p>	<p>2023 e.v.</p>
---	---	------------------

Alphen aan den Rijn

Alphen aan den Rijn Wereldstad aan de Limes

